

juli 2024

Rupel.blad

Fietstip:
Vogelrijk Rivierenland

Magazine voor leden
Natuurpunt Rupelstreek en Natuurpunt Aartselaar

COLOFON

Rupel.blad is het driemaandelijks magazine voor de leden van Natuurpunt Aartselaar en Natuurpunt Rupelstreek.

Coverfoto

Rugstreeppadden-foto: Yente De Maesschalck

Lid worden

Stort 38 euro op bankrekening:
BE17 2300 0442 3321 van Natuurpunt
Dan bent u lid tot einde 2025
U ontvangt 4 keer/jaar Natuur en
4 keer/jaar Rupel.blad

Rupel.blad

Leden van andere Natuurpuntafdelingen,
die Rupel.blad wensen te ontvangen,
storten 9 euro/jaar op rekening: BE70 0013
5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek

Giften

Kunnen gedaan worden op rekening:
BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt,
mededeling 3796 Rupelstreek of 3718
Aartselaar, vanaf 40 euro fiscaal aftrekbaar

Contact Natuurpunt Rupelstreek

Erik De Keersmaecker: 0476/39.19.94
info@natuurpuntrupelstreek.be
www.natuurpunt.be/rupelstreek

Contact Natuurpunt Aartselaar

Luk Smets: 0477/66.94.32
info@natuuraartselaar.be
www.natuuraartselaar.be

Natuur.huis de Paardenstal

Boomsestraat 221 Niel
Bushalte de Lijn (Hellegat)
Lijnen: 290 – 291 – 294
In de periode mei/september, elke zondag
open, telkens van 14u tot 18u. Sporadisch
ook op zaterdag, als er vrijwilligers beschik-
baar zijn.
Info: 0486/10.50.80 of
info@natuurpuntrupelstreek.be

Nieuwsbrieven en Blogspots

Natuurflits

Digitale nieuwsbrief met actueel nieuws over
de activiteiten van Natuurpunt Aartselaar.
Aanmelden: stuur een mail naar :
luk.smets@telenet.be

Rupel.bericht

Digitale nieuwsbrief van Natuurpunt
Rupelstreek
Aanmelden: stuur een mail naar:
info@natuurpuntrupelstreek.be

Kern Boom-Rumst:

facebook.com/NatuurpuntBoomRumst

Vormgeving Rupel.blad: Fried Happaerts
Oplage: 1.850 ex.

Behaag..natuurlijk wordt eenendertig!

Behaag...Natuurlijk is inmiddels 31 jaar oud, nog steeds springlevend en meer dan ooit nodig!

Het promoten om voor- en achtertuinen vogel- en dus ook bijen- en vlindervriendelijker in te richten blijft het belangrijkste streefdoel. Sinds de start van de campagne in 1994 heeft Behaag..natuurlijk al enorm veel leven in kleine en grote tuinen gebracht. Maar het kan nog veel beter, met steeds meer levende tuinen.

Wat is er trouwens leuker dan tijdens het ontbijt of tijdens het middageten van op het terras of vanachter het raam naar de vogels in de tuin te turen? Elke dag opnieuw en je kan er uren naar kijken...

Zorg er wel voor dat de vogels in je tuin een veilig plekje hebben om naartoe te vliegen. Een boom of enkele opgaande struiken kunnen al volstaan. Een meidoorn is een

topsoort voor elke tuin.

Een klein rommelhoekje is eveneens een weldaad voor vogels. Roodborstjes, winterkoningen en heggenmussen houden ervan om daarin op zoek te gaan naar spinnetjes en wormpjes.

Dit jaar zijn er weer enkele fruitboomsoorten in het aanbod opgenomen. Ze zorgen allen voor een formidabele bloei, een waar eldorado voor wilde bijen en hommels. Terwijl het fruit, al dan niet afgefallen, een belangrijke voedselbron is voor vogels en vlinders. De aangeboden soorten zijn allen zelfbestuivend, maar kruisbestuiving met soorten die in de buurt staan, levert wel een betere oogst op.

HOE BESTELLEN?

Woon je in gemeente Aartselaar

Dan kan je tot vrijdag 25 oktober online een bestelling plaatsen:
www.natuuraartselaar.be/behag

Woon je in gemeenten Boom, Hemiksem, Niel en Schelle

Bestellen kan uiterlijk tot vrijdag 25 oktober en via het online formulier:
bit.ly/behag-rupel-bestel

En je schrijft het totaalbedrag over op rekening BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek met vermelding:

Behaag 2024 + naam gemeente en naam besteller.

Opmerking: Je bestelling is pas definitief als je een bevestiging hebt ontvangen.

Woon je in gemeente Rumst

Bestellen kan uiterlijk tot vrijdag 25 oktober via het online formulier:
www.rumst.be/behag

Betaling op rekening BE31 0682 4337 5855 met vermelding: Behaag 2024, samen met de naam en adres besteller. Je bestelling is definitief na ontvangst van de betaling.

WANNEER AFHALEN?

Vrijdag 29 november

Gemeente Aartselaar: Technisch Centrum, Oudestraat 8, tussen 18u en 19u30
Gemeente Boom: Ecohuis 't Kleibrood, s' Herenbaan 129, van 10u30 tot 11u30
Gemeenten Niel/Schelle: parking gemeentehuis Schelle, via Leopoldstraat, van 15u tot 16u

Zaterdag 30 november

Gemeente Hemiksem, gemeentemagazijn, G. Gilliotstraat 50, van 10u30 tot 11u
Gemeente Rumst, gemeentemagazijn Korte Veerstraat 43 Terhagen, van 12u30 tot 15u

Het is feestelijk fietsen... elke dag langs de Schelde

Van het Buitenland tot Antwerpen Zuid en terug is het langs de Schelde goed fietsen. Alle seizoenen hebben zo hun charme. Soms zijn er 'normale' dagen langs de Schelde.

Soms zijn er dagen die het net, net iets meer bijzonder maken. Afhankelijk van het seizoen vliegt er dan eens een kerkuil mee op, steken er kikkers of padden over, of reeën. Fazanten en hazen en konijnen zijn ook vaste overstekers. Zij trekken zich zoals het hoort niks van passerende fietsers aan en jagen ons nogal eens een hartverstillend aan.

Er wordt gesteld dat minstens 20 minuten per dag starend over bewegend water de innerlijke gedachten rust geeft. Elke dag mijn route over de dijk ... ik durf te stellen dat het steeds het hoogtepunt van de dag is ... heen en terug.

Begin mei was er dan een bijzonder geluid. Het was een windstille en zonnige dag en het water was rustig. Behalve het gefluit van vogels was er ook een soort gepuf. Alsof er op een blaaspijpje werd geblazen. Een soortgelijk geluid had ik al eens eerder gehoord. Bij roze dolfinen in de Suriname Rivier. Nu leek me dat wat al te opgewekt te denken dat in de Schelde roze dolfinen zouden zwemmen, echter de nieuwsgierigheid was gewekt.

Eerst hoorde ik het geluid, dan kon ik alvast de goede kant opkijken want ze zijn snel. Alleen twee rugvinnetjes zag ik steeds

boven het water uitkomen. Alsof ze over elkaar heen aan het buitelen waren. Het zag er uit dat ze aan het spelen waren. Vrolijk geplof en dan steeds die twee vinnetjes boven water.

bruinis in de Schelde ter hoogte van Rupelmonde - foto: Jacqueline Bergijk

Een half uurtje heb ik ernaar staan kijken. Ze kwamen steeds ergens anders boven, vooraf gegaan door het geluid dus. Een poging om het te filmen met de GSM ... tsja ...

Als ik er weer eens langsfiets hoop ik ze natuurlijk te zien. Ik denk alleen dat ze andere plannen hebben en hopelijk weer richting zee zijn getrokken. Als het kon en het bestond een baan als observator- zou ik daarvoor direct tekenen.

Tot zover
hobby-observator Jacqueline Bergijk

Geopark Schelde Delta

De Vlaams-Nederlandse Delta is een uniek gebied. De geologische ontstaansgeschiedenis, de rijke cultuurhistorie, het voortdurende gevecht met het water en het leven met het water is overal tastbaar. Elke plek vertelt haar eigen verhaal en draagt zo bij aan de identiteit van het Schelde-estuarium.

Meer info: www.schelledelta.eu

GEOPARK
**SCHELDE
DELTA**

Verder in dit nummer — juli 2024

Behaag..natuurlijk wordt eenendertig!	2
Het is feestelijk fietsen... elke dag langs de Schelde	3
Natuurgebied Kleiputten Terhagen benoemd tot Bijenreservaat	4
Oren en ogen open voor de rugstreeppad	6
Natuurpunt Rupelstreek in actie	8
FIETSTIP: Vogelrijk Rivierenland	10
Over sieraden en zwartkopmeeuwen	12
De gespikkelde is back!	13
Vogelen kan ook dicht bij huis	14
Terugblik op een intense week natuuronderzoek in Aartselaar	15
Verken met een avontuurlijke doerugzak het zomerse Cleydaelbos!	15
Agenda Aartselaar	16
Agenda Rupelstreek	18

Nationaal Park Scheldevallei

In Nationaal Park Scheldevallei wisselt machtige riviernatuur af met pittoreske dorpen en restanten van het industrieel erfgoed. Met rivieren die opnieuw bezwommen worden door een 50-tal vissoorten, met daarbij ook de legendarische fint of meivis. Tijdens de herfst- en wintermaanden vertoeven er honderden watervogels, terwijl de lente garant staat voor een enorme vogelrijkdom in de schorren en waterrijke natuurgebieden.

NATIONAAL PARK
scheldevallei

Natuurgebied Kleiputten Terhagen

benoemd tot **Bijenreservaat**

In 2022 werd het Vlaams Actieplan voor Wilde Bestuivers gelanceerd. Hierin wordt een reeks acties gebundeld om te trachten de negatieve populatietrends van onze wilde bestuivers om te keren. Het plan voorziet onder andere in de oprichting van 10 wilde bijenreservaten beheerd door Natuurpunt. Ook andere natuurbeheerders zoals het Agentschap Natuur en Bos en natuurverenigingen Limburgs Landschap, vzw Durme en vzw Orchis richten wilde bijenreservaten op.

Hoewel elk natuurgebied wel ten goede komt aan wilde bestuivers in het algemeen en bijen in het bijzonder, zijn deze bijenreservaten te beschouwen als voorbeeldgebieden voor natuurherstel en -beheer voor wilde bijen. Natuurpunt engageert zich om in deze gebieden extra aandacht te besteden aan deze belangrijke bestuivers. Niet alleen op vlak van beheer en inrichting, maar ook op vlak van studie en educatie onderneemt Natuurpunt concrete stappen. Op basis van een puntenscore werden in elke provincie twee voor wilde bijen belangrijke reservaten aangeduid. De bijendiversiteit is er behoorlijk tot zeer goed gekend, en ze vertegenwoordigen de verschillende landschapstypes met hun eigen typische wilde bijen. Het natuurgebied Kleiputten Terhagen, één van de soortenrijkste en best onderzochte natuurgebieden in Vlaanderen, hoort dan zeker thuis in dit lijstje van bijenreservaten.

Ontstaan van de kleiputten

De Rupelstreek is synoniem voor klei-ontginning en baksteennijverheid. Er werd hier eeuwenlang klei ontgonnen, de overgebleven steenbakkerijen getuigen daarvan. In Terhagen, gelegen langs de oever van de Rupel, bevindt zich een ontginningsgebied van meer dan 200 ha, waar op dit moment nog klei wordt ontgonnen. De klei-ontginning is sinds de jaren '80 meer naar het noorden verschoven en er is een groot gebied ontstaan waar de natuur grotendeels vrij spel heeft gekregen.

De kleiputten van Terhagen zijn vooral bekend vanwege zijn pioniersvegetatie, in de moerassige gebieden groeien dan ook vele wilgen. Op de oevers van de vele plassen en in de open plekken in de bossen groeien dan weer vochtminnende kruiden, zoals grote kattenstaart. Dit zorgt ervoor dat er een waardevol vochtig landschap ontstaat dat heel wat gespecialiseerde bijen aantrekt. Het reliëf van het gebied is gevormd door de klei-ontginning. De vele steile hellingen en opgehoogde rijwegen zijn overblijfselen van de klei-ontginning en zijn van onschatbare waarde voor wilde bijen die erin nestelen. Deze overvloed aan geschikte nestplaatsen zorgt ervoor dat er in het gebied heel wat zandbijen voorkomen en hun koekoeksbijen, de wespbijen.

Wilde bijen in de kleiputten

Dankzij de vele wilgen die aanwezig zijn in het natuurgebied Kleiputten Terhagen, kan je in de kleiputten heel wat voorjaarssoorten aantreffen. Er is een grote populatie roodscheenzandbijen en dit is één van de weinige locaties waar de donkere dubbel-tand, een wespbij die parasiteert op deze zandbij, kan worden gevonden. De dage-raadzandbij is ook in dit gebied te vinden. In het voorjaar zie je ook veel dwergzandbijen, zoals de gekielde dwergzandbij en de breedbanddwergzandbij.

Er is een voortdurende aanvoer van water, waardoor de vele vochtige plekken nat blijven doorheen het jaar. In het gebied gedijen planten van vochtige biotopen, zoals grote wederik, grote kattenstaart, wilgenroosje en heelblaadjes, zelfs tijdens droge zomers goed. Deze vegetaties zijn zeer geschikt voor gespecialiseerde bijen, zoals respectievelijk de gewone en bruine slobkousbij, kattenstaartdikpoot, Lapse behangersbij en kruiskruidzandbij. Dit heeft ertoe geleid dat ook hun respectievelijke parasieten, zoals: bonte viltbij, zwartsprietwespbij, gewone kegelbij en heidewespbij er zijn terug te vinden.

De vele hellingen en steilranden in dit gebied, overblijfselen van het verleden als klei-ontginningsgebied, zorgen ervoor dat er veel geschikte nestplaatsen zijn waardoor

Natuurgebied Kleiputten Terhagen, gekend voor zijn vijvers en pionierssituatie – foto: Maarten Wielandts

Donkere dubbeltand – foto: Kurt Geeraerts

er grote nestkolonies ontstaan. Op steile randen waar de oorspronkelijke lemige toplaag niet is afgegraven, kan je onder andere gewone sachembij terugvinden samen met de koekoeksbij bruine rouwbij. Daarnaast is ook de zwarte sachembij terug te vinden in de directe omgeving van het natuurgebied.

Het natuurgebied Kleiputten Terhagen herbergt een grote biodiversiteit, niet alleen voor wilde bijen, maar ook voor amfibieën en libellen. Dit is vooral te danken aan het sterke dynamische, waterrijke karakter waar vooral pionierssoorten goed in gedijen. Eén van de belangrijkste factoren die de dynamiek bepalen is de ontginning van klei, die nog steeds plaatsvindt in aanpalende terreinen. De kleiontginning zal ook in de komende decennia ervoor zorgen dat het ruime gebied geschikt blijft voor de vele pionierssoorten, die zich bij de start van de kleiontginning in de middeleeuwen van de Rupelstreek hun thuis hebben gemaakt.

Tekst: Maarten Wielands
vrijwilliger werkgroep Kleiputten Terhagen

Love Tomorrow is peter

In Rumst ligt het natuurgebied Kleiputten Terhagen, vlak naast het campingterrein DreamVille van het muziekfestival Tomorrowland. Love Tomorrow, het duurzaamheidsplatform van Tomorrowland neemt het peterschap op zich om een onderzoeksproject te starten in dit natuurgebied.

Dankzij de financiële steun van Tomorrowland kan Natuurpunt de komende zes jaar de bijendiversiteit op het terrein in kaart brengen. Een eerste monitoring vindt al dit jaar plaats. In 2026 en 2028 worden er extra monitoringsrondes gehouden.

De resultaten worden gebundeld in een rapport. Het beheerteam Kleiputten Terhagen en de gidsenwerking zullen ook kunnen deelnemen aan een opleiding om meer te weten te komen over wilde bijen

en zo maken we er echte wilde bijenambassadeurs van.

Er zal ook het nodige educatief materiaal voorzien worden om mee te nemen tijdens begeleide wandelingen.

In de tweede helft van april en in mei bereikt de voortplantingsperiode van de rugstreeppad een hoogtepunt. Meerdere zingende mannetjes in geschikte gebieden vormen zo samen koren en dat geluid is honderden meters ver te horen. Een avondlijke fietstocht langs mogelijk geschikte gebieden is dan ook een uitstekende gelegenheid om vast te stellen waar de soort al dan niet voorkomt.

De actieve kleigroeve van steenbakkerijen Wienerberger staat momenteel op nummer één als beste rugstreeppadgebied in onze regio. Die populatie wordt er actief opgevolgd en gemonitord door Jorg Lambrechts van Natuurpunt Studie. Dat de populatie rugstreeppadden het er momenteel nog steeds uitstekend doet, bleek tijdens een bezoek van Jorg op 4 juni, met de waarneming van honderden larven van rugstreeppad in de vele plassen in de kleigroeve.

Op nummer twee staat de populatie op het Noordelijk eiland, tussen de Rupel en het Zeekanaal, een populatie die er terechtkwam als gevolg van een translocatie, in 2005 uitgevoerd door medewerkers van Hyla, de amfibieën- en reptielenwerkgroep van Natuurpunt. Een honderdtal adulte en juveniele rugstreeppadden afkomstig van het Antwerpse havengebied op Linkeroever en Krekelenberg in Boom werden toen vrijgelaten op het Noordelijk eiland. Dat de translocatie er bijzonder succesvol is, bewijzen de intense koren van mannetjes rugstreeppad in de periode april/juni.

Op vraag van Natuurpunt Studie werden we dit voorjaar als vrijwilligers ingeschakeld in het project Meetnetten, met als doel het op een gestandaardiseerde manier monitoren van de rugstreeppadden op het Noordelijk eiland, door in de maanden april, mei en juni, telkens één avond een vast traject langs alle geschikte poelen te wandelen en er uit te kijken naar eisnoeren, larven, juveniele en adulte diertjes en er tevens het aantal roepers te schatten.

Na het akkoord van het ANB werd op donderdagavond 4 april door Yente De Maesschalck en mezelf een eerste telling uitgevoerd. In totaal werden 25 geschikte waterpartijen bezocht, opmerkelijk was dat we de meeste eisnoeren in de noordelijke oeverzones van de grote plas en de meest noordelijke plas vonden. Tijdens de eerste week van maart werd het waterpeil van het Noordelijk eiland met

ongeveer 15cm verlaagd, met als doel om ondiepe slikzones te creëren, waar steltlopers, zoals tureluren, kemphanen en groenpootruiters volop naar voedsel kunnen zoeken. Het resultaat was vele tientallen ondiepe plasjes, die blijkbaar een perfecte voortplantingsplaats vormen voor rugstreeppadden. Ook de tijdelijke poelen in het noordelijk deel van het Noordelijk eiland blijken bijzonder interessant te zijn als voortplantingsplaatsen. Op het einde van de monitoring was het al flink donker en konden we volop genieten van intense koren.

Op zaterdagavond 25 mei werd tussen 20u15 en 22u15 een 2de avondlijke telling uitgevoerd. Een telling die slechts gedeel-

telijk kon worden uitgevoerd, enerzijds omdat de kudde Blonde Aquitaine-runderen, met daarbij ook een stier, precies op de plaats stond waar we tijdens de telling van 4 april de meeste eisnoeren vonden, en anderzijds om verstoring te vermijden van 6 paartjes visdiefjes op het broedeilandje in de noordelijke vijver.

Verheugend was de waarneming van honderden larven in de noordelijke oeverzone van de grootste plas van het Noordelijk eiland, maar nu aan de kant van het Zeekanaal, waardoor opnieuw bevestigd werd dat het beheer van het waterpeil uitermate belangrijk is voor de voortplanting van rugstreeppad. In één van de noordelijke poelen werden eveneens larven waargenomen. De telling

werd afgesloten met een fietstocht om het Noordelijk eiland, waarbij op regelmatige afstanden geluisterd werd naar roepende rugstreeppadden. Enkel in één van de meest noordelijke poelen werden roepende rugstreeppadden gehoord.

De 3de telling werd op dinsdagavond 4 juni uitgevoerd, opnieuw tussen 20u10 en 22u10. De kudde Blonde Aquitaine-runderen stond helemaal in het zuiden van het Noordelijk eiland, zodat de telling zonder problemen kon worden uitgevoerd, enkel de oeverzone van de noordelijke vijver werd niet bezocht, om verstoring van de broedende visdiefjes te vermijden. Alle andere waterpartijen werden bezocht en opnieuw bleek dat de oeverzones van de grootste vijver de beste resultaten gaven, met honderden larven van rugstreeppad, waarbij sommige larven al een metamorfose hadden doorgemaakt, met de achterpootjes en de gele rugstreep al goed zichtbaar.

De conclusie van 3 avondlijke toeren in en omheen het Noordelijk eiland is dat de beste voortplantingsplaatsen zich situeren in de oeverzones van de zuidelijke en de noordelijke vijver. In die zones zijn dankzij het verlagen van het winterpeil van 5,20 meter TAW, naar het lentepeil van 5,05 meter TAW vele ondiepe plassen blijven staan.

Dankzij de regelmatige regenval waren en zijn die plassen ook bijzonder interessant voor de opgroeiende larven. Om het uitdrogen van die plassen tijdens een warmere en drogere periode te voorkomen kan ervoor geopteerd worden om het waterpeil voor een korte periode te

Larven rugstreeppad terrein Broekweg Boom— foto: Erik De Keersmaecker

verhogen door water uit het Zeekanaal over te pompen naar het Noordelijk eiland en meteen daarna het waterpeil opnieuw te verlagen. Dankzij de bouw van een pompinstallatie langs het Zeekanaal en een regelbare kantelstuw aan de oever van de grootste vijver is dit een mogelijkheid.

Sinds de lente van vorig jaar wordt ook de populatie rugstreeppadden op een braakliggend terrein langs de Rupel in Boom intensief opgevolgd. Het terrein langs de Broekweg was nieuw in ons lijstje met potentiële geschikte gebieden en door de overvloedige regenbuien in maart en

april 2023 stonden er overal plassen, sommige ruim 20 cm diep en dus geschikt als voortplantingspoel.

Voor de voorplanting gebruiken rugstreeppadden immers ondiepe poelen met zo min mogelijk begroeiing. Het vrouwtje van de rugstreeppad zet daar dan 1.500 tot 7.500 eieren in snoeren af. De snelle opwarming van deze poelen zorgt voor een snelle ontwikkeling van de larven. De eieren komen binnen een week uit, en net daarom zie je dit fenomeen dus ook niet vaak, de ontwikkeling verloopt snel en jonge rugstreeppadjes verlaten het water midden juni al. Na 3 jaar zijn ze dan geslachtsrijp.

Na onze avondlijke tochten in en omheen het Noordelijk eiland en het terug naar huis fietsen en ook tijdens de fintenavonden van 29 april en 13 mei werden aan het terrein langs de Broekweg intense koren van mannetjes rugstreeppad gehoord. Als echte pionier is het noodzakelijk dat, als je eenmaal een goed water hebt ontdekt, je dat ook zo snel mogelijk laat weten aan je soortgenoten. Daarvoor zijn veel decibels nodig. De rugstreeppad heeft dan ook een indrukwekkende kwaakblaas waarmee de soort tot op honderden meters, geholpen door de wind tot soms zelfs een kilometer afstand hoorbaar is. Op 23 mei werd het gebied overdag bezocht en in meerdere plassen werden honderden larven geteld. Inmiddels werd ook de aanwezigheid van een populatie rugstreeppadden op een bedrijventerrein aan de overkant van de spoorweg vastgesteld.

Tekst: Erik De Keersmaecker – Natuurpunt Rupelstreek

Noordelijke oeverzone grote vijver Noordelijk eiland – foto: Erik De Keersmaecker

Natuurpunt Rupelstreek in actie

Ploeteren in het natuurgebied Kleiputten Terhagen

Op vrijdag 3 mei ontvingen we in Terhagen een groep vijfdejaars. Niet zo bijzonder, zou je denken, al ging het deze keer om middelbare scholieren en niet om de kinderen die we er wel vaker verwelkomen voor een leerrijke wandeling of wateronderzoek. Deze bende jongens van Sint-Rita campus College koos ons natuurgebied in het kader van een dagje 'maatschappelijke dienstverlening' en ruilde de schoolbanken dus een keertje in voor de kleiputten. Helaas werd het niet de zonnige lentedag waar ze misschien op gehoopt hadden...

Na een fietstochtje door de ochtendregen trokken we laarzen, regenbroeken en een extra jas aan om te starten met de grootste klus van de dag: de bouw van een takkenwal rondom het ontharde deel van het betonplein. Takken sjouwen dus: de kleiige modder door, steil bergop naar het nieuwe weiland om een pakketje berkentakken op te pikken, half strompelend of lekker glijdend weer bergafwaarts met die takken achter je aan, opnieuw de modderpoel door om dan alles tussen palen te deponeren. Van de sappige regen die gestaag bleef vallen, leken ze zich weinig aan te trekken en al gauw was de eerste klus geklaard.

Op naar het uitkijkpunt aan de andere kant van het gebied, waar we opnieuw een bergje takken mochten stapelen zodat het open zicht op de vijvers gevrijwaard bleef. Dat deden onze jongens zonder morren, al waren de meesten intussen nat tot op het bot. Richting chalet dan maar, waar de aangename warmte van de houtkachel zich al gauw mengde met de walm van dampende kousen en zeiknatte schoenen. Maar dat deerde niet, we zaten immers lekker droog binnen en honger is de beste saus. Al kan een met choco besmeerde suikerwafel op de kachel ook wonderen doen. Als afsluiter stond greppeltje graven op het menu. Daar zouden ze op afknappen, dat wist ik wel zeker.

"O ja, echt met houwelen enzo, meneer? OK!"

Natte kleren weer aan, spade mee, de regen in. Zo simpel is dat.

Al gauw stonden ze op een rijtje te hakken en te wrikken in de modder en het steenpuin. In hun gele regenbroeken en schoenen met kilo's klei aan deden ze wat denken aan een serie vastgeketende gedetineerden, alleen hadden dezen er nog plezier in ook. Sommigen maakten er een wedstrijdje om ter smerigst van en wezen elkaar op de plekjes in het gezicht die nog niet met klei waren ingesmeerd.

En stromen dat het deed, dat greppeltje.

Een uurtje vroeger dan gepland rondden we af, de warme douche lonkte.

"Nog bedankt voor de echte Natuurpunt-ervaring, meneer." (Ze leken het nog te menen ook.)

Toen ik uit de douche kwam, scheen de zon.

Tekst en foto: Dries Kets – co-conservator natuurgebied Kleiputten Terhagen

Cijfers paddenoverzetactie Doornlaarlei/Lage Vosberg in Rumst tuimelen naar beneden

Met een totaal van 455 overgezette diertjes, met daarbij 229 gewone padden, 84 kleine watersalamanders, 140 Alpenwatersalamanders en 2 bruine kikkers scoort de paddenoverzetactie 2024 het laagste cijfers sinds de start van de tellingen in 2010, toen werden 554 diertjes overgezet. Een jaar later, in 2011 werden 1.434 diertjes overgezet. We moeten dus niet wanhopen, mogelijk halen we volgend jaar weer een recordscore.

Wat wel opmerkelijk is dat we steeds vroeger in het jaar, nu al half januari met hogere temperaturen geconfronteerd worden, waardoor er mogelijk al een aantal diertjes zijn begonnen trekken, die hebben we dus gemist.

Tijdens de trek van de overwinteringsplaats, doorgaans een takkenhoop, een houtstapel, een stapel bakstenen of gewoon een holte in de grond, naar de voortplantingspoelen ontmoeten paddenmannen en -vrouwen elkaar. Een vrouwtjespad is een stuk groter dan een man, en tijdens de trek en tijdens de paring omklemt de man stevig de vrouwtjespad, mannetjes hebben daarvoor extra dikke voorpoten. Sommige padden blijken trouwens een respectabele leeftijd te hebben, ze kunnen tot 10 jaar oud worden.

*Ludwig Laureyssens – coördinator Paddenoverzetactie
foto: Erik De Keersmaecker*

Eerste vismonitoringen van 2024 leveren bescheiden resultaten op

Om het voorkomen van vissen in de Schelde op te volgen plaatsen vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek regelmatig schietfuisen ter hoogte van het natuurgebied Maaienhoek in Schelle en in de Rupel ter hoogte van de Legastraat in Niel. Het project kadert in een onderzoek van het INBO, het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek naar het voorkomen van vissen en de aantallen in de Schelde en haar zijrivieren.

Op 10 april werden de schietfuisen in de Schelde ter hoogte van het natuurgebied Maaienhoek geplaatst en een dag later werden ze bemonsterd. Met de vangst van 6 palingen, met daarbij 5 dieren met een lengte van ruim 60 cm en een polsdik lichaam en een kleiner exemplaar met een lengte van ongeveer 35cm, 1 baars, 1 snoekbaars, 2 kolblei, 3 zwartbekgrondels, 7 blankvoorns, 105 dikkopjes, 1 winde, 2 steurgarnalen en 9 wolhandkrabben kunnen we op een mooie vangst terugblikken. Op maandag 29 april werden de schietfuisen in de Rupel geplaatst en een dag later bemonsterd, met een baars, bot, paling, schubkarper, 10 dikkopjes, 4 giebels en 9 rietvoorns een eerder matige vangst.

Bemonstering vissen in de Rupel op 29/4/2024
foto: Erik De Keersmaecker

Cursus samen de natuur in...

Dit voorjaar gingen Marc Zegels, Gie Wyckmans en Erik De Keersmaecker, vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek opnieuw op stap met groepen cursisten van LIGO Boom/Willebroek voor enkele leerzame momenten over onze natuur. Op dinsdag 23 april beet Gie de spits af met wandeling langs straten en pleinen en een blik op planten, die daar groeien. Even "stoepen" dus, namen krijten bij stoepplanten. Vervolgens een ontdekkingsstocht in het Broek van Willebroek, afsluitend met een bezoek aan het Bosmuseum.

Donderdag 25 april nam Erik de groep mee naar en over de Rupel, tot bij het Broek de Naeyer. Op dinsdag 30 april deed hij dat nog een keer over, met onderweg ook een kijkmoment naar de net toegekomen huiszwaluwen in de Groene Hofstraat. Daarna nam Marc de fakkel over voor enkele boeiende praktijkmomenten, met als thema: de natuur als uitvinder. In een vervolgmarchon nam Gie het verder verloop voor rekening met de sessies "macrofotografie met de Smartphone", "Nabije Natuur en geschiedenis aan de Rupelboorden" en "Eetbare Natuur", een welkome afsluiter met een Natuurlijk hapje en een drankje.

Samen op stap naar het Broek de Naeyer in Klein-Willebroek
foto: Han Dumez LIGO

Leerlingen basisscholen de Wingerd op bezoek

Maandag 13 mei was het enkele uren gezellig druk in het natuurgebied Kleiputten Terhagen, 2 groepen leerlingen van Vrije Basisscholen de Wingerd uit Reet en Terhagen konden elk gedurende enkele uren kennis maken met de onderwaterwereld van enkele poelen in het natuurgebied Kleiputten Terhagen.

Volgepropt met goede raad en aangevuurd door het enthousiasme van Marc werd er door de leerlingen volop geschept en verzameld. In een oude werkplaats van de vroegere steenfabrieken Heylen, die tijdens het eerste Corona-jaar door een groep Natuurpuntvrijwilligers werd opgebouwd tot een openluchtklas werd er daarna volop gezocht, verzameld en vastgesteld dat de onderzochte poel opnieuw een dikke negen op tien verdient op de tabel van de zogenaamde biotische index, dankzij het opschrijven van de namenlijst van de verzamelde beestjes.

Waterbeestjes verzamelen in openluchtklasje
natuurgebied Kleiputten Terhagen
foto: Erik De Keersmaecker

Jonge slechtvalk voor het leven geringd

Dit jaar zat er opnieuw een jonge slechtvalk in de nestkast, die op vrijdag 17 mei even uit de nestkast werd gehaald, waarna ze door een medewerker van de Ringdienst van het Koninklijk Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN) werd geringd met een kleine officiële ring, met daarop een uniek nummer en tevens met een grotere metalen ring met daarop eveneens een uniek nummer. De jonge slechtvalk in Schelle was op dat moment ongeveer 4 weken oud.

Sinds de start van het project in 2001 zagen al 58 jonge slechtvalken het levenslicht in Schelle. Enkel in 2007, 2008, 2012 en 2022 waren er geen broedgevallen.

Zodra ze 6 weken oud zijn starten jonge slechtvalken met hun eerste vlieg oefeningen en worden ze enkele maanden lang door hun ouders getraind in het vangen van prooien.

Jonge slechtvalk met zwarte PVC ring met code D LL – foto: Erik De Keersmaecker

In het rivierenland langs de Schelde, Rupel, Nete, Dijle en Zenne leven vele vogels. Stap op je fiets en ontdek de beste plekjes. De route start aan de parking van het Tolhuis op de Rupeldijk in Schelle, maar je kan starten op elke plek langs de route.

1. De Rupel

Meteen na je vertrek heb je een prachtig zicht op de Rupel, met de typische zoetwaterschorren. In deze periode van het jaar is het al stiller in het schor. Enkel kleine karekiet en Cetti's zanger zijn er af en toe te horen, vogels die je haast nooit te zien krijgt.

2. Het Niels Broek

Een schuine helling links van de dijk brengt je tot bij het Niels Broek, onderaan de dijk is een kleine fietsenparking en vanaf daar kan je een heen en weer wandeling maken in het Niels Broek. De natte graslanden zijn een paradijs voor vlinders en libellen. Een brug over de brede sloot brengt je in het broekbos.

Terug op de fiets en via de Broeklei fiets je naar het centrum van Niel.

3. Walenhoek

In principe is het verboden te fietsen in Walenhoek, dit deel zal je dus te voet moeten doen. Walenhoek is een voormalige kleiput, die gered werd van het stortspook. Nu bijna 50 jaar later ontdek je er een gevarieerd landschap met grote vijvers, poelen, rietkragen en struwelen. Het jaar rond kan je er watervogels bekijken, zoals fuut, meerkoet, kuifeend en tafeleend. Aan het eind van je wandeling kom je bij het Natuur.huis de Paardenstal. Om je fietstocht verder te zetten volg je de wandelknooppunten 154, 246 en 329 en rij vervolgens naar fietsknooppunt 29.

4. Zwaluwen thuis in Boom en Rumst

Samen met gemeenten Boom en Rumst en Regionaal Landschap Rivierenland werkt Natuurpunt Rupelstreek aan de bescherming van gier- en huiszwaluwen in de centrumstraten van beide gemeenten. Dit door onder dakgoten kunstnesten voor huiszwaluwen te plaatsen, en voor gierzwaluwen eveneens kunstnesten te plaatsen en stellingaten van kerktorens en kerkzolders in te richten als broedplaats.

5. Kleiputten Terhagen

Net voor je het dorp Terhagen bereikt, verlaat je de Rupeldijk en volgt je de wegwijzers naar het Uitkijkpunt. Een kas-seiwegje en een stevige helling brengen je tot bij een uitkijkpunt en een arduinen oriëntatietafel. Het beeld naar de wijde omgeving wordt echter fel beperkt door de kruinen van de bomen die tegen de helling groeien. Onderaan de helling kan je er ook voor kiezen om links het Keibreker-

spad te volgen. Via een verharde grintweg kom je aan de ingang van het natuurgebied Kleiputten Terhagen. Ook hier is er een kleine fietsenparking en kan je heen en weer wandelen tot bij Kijkpunt IJsvogel. Vanaf het dakterras heb je een prachtig zicht op de plassen van het natuurgebied. Om terug te fietsen richting de Rupeldijk volg je de wandelknooppunten 192, 281 en 124.

6. GGG Battenbroek/Grote Vijver

Via de fietsbrug over de Nete bereik je het nieuwe overstromingsgebied GGG Battenbroek/Grote Vijver. Bij elk hoogtij, dus 2 keer per dag stroomt er brak water in het gebied en dat zorgt voor explosie van de biodiversiteit en de vogelrijkdom. Om de 2 maanden organiseert Natuurpunt Rupelstreek een vogelkijkwandeling omheen dit gebied.

7. Ten Vierendelen

Momenteel wordt er hard gewerkt in dit toekomstig overstromingsgebied. Door het rooien van een perceel Canada-populieren vlak voor de blauwe fietsbrug heb je nu een bijzonder mooi zicht op een open landschap, met graslanden, bomenrijen, greppels en plassen. Enkele ooievaars zijn er praktisch jaarrond aanwezig en zodra de herfst eraan komt foerageren er grote groepen ganzen in het polderlandschap.

Toekomstig overstromingsgebied Tien Vierendelen
foto: Erik De Keersmaecker

8. Den Battelaer

Een brug over de Zenne en het fietspad langs de oostelijke oever van de rivier leidt je tot een plek waar je een goed beeld hebt op een geplagde zone in het natuurgebied. Dit is nu de place-to-be om een paartje steltkluten te bekijken. Inmiddels zijn steltkluten vaste broedvogels in de Lage Landen, waarbij de meeste steltkluten bij plas-dras plasjes in natuurontwikkelings-

gebieden worden gezien.

9. Zennegat

Tot voor enkele jaren terug was het Zennegat een absoluut topgebied voor de vogelkijker, helaas heeft de successie hier in snel tempo toegeslagen en zijn grote delen nu moeilijker bekijkbaar door een snel groeiend wilgenstruweel. Desondanks blijft het de moeite waard voor een fietstoertje omheen het gebied, voornamelijk bij laag, of opgaand of afgaand getij.

10. Blaasveld Broek

Met een oppervlakte van ruim 130ha spant het Blaasveld Broek de kroon als het grootste natuurgebied in het rivierenland van Rupel en Schelde. Broekbossen, vijvers en de vele sloten zijn een paradijs voor water-, riet- en struweelvogels. Toppers zijn de dieren van de nacht, bevers en de otter. Het bevereiland is een paradijsje om met kinderen te verkennen. Op de kop van de watersportbaan speelt zich elk jaar een merkwaardig fenomeen af, visdiefjes gebruiken de steigers en stabilisatiebakken van de controletoren als nestplaats.

11. Broek de Naeyer

Het Broek de Naeyer is het ganse jaar door bijzonder vogelrijk. Meest indrukwekkend is één van de grootste Vlaamse broedkolonies aalscholvers, met ongeveer 100 nesten. Vanuit vogelkijkhut de Aalscholver kan je de kolonie goed bekijken.

12. Zuidelijk eiland

Omstreeks 1995 was het Zuidelijk eiland het topvogelkijkgebied in onze regio, de natte weilanden werkten als een magneet op steltlopers. Het gebied dreigde echter op de schop te gaan voor de installatie van zware industrie, een ruim 10 jaar lange strijd kon dat voorkomen. Inmiddels had het Zuidelijk eiland wel een gedaantewisseling ondergaan. Open moerassig gebied was veranderd in dichte rietlanden, ideaal voor rietvogels en schuwe vogels zoals waterral en porseleinhoen.

13. Noordelijk eiland

Watervogels, meeuwen, sterns, rietvogels en roofvogels, je vindt ze allemaal op het Noordelijk eiland en doorgaans zijn ze ook goed te bekijken. Op de Rupel- en Kanaaldijk zijn er meerdere goede vogelkijkplaatsen. In overleg met het ANB heeft Natuurpunt Rupelstreek verschillende projecten lopen op het Noordelijk eiland. Het onderhoud van takkeneiland en het plaatsen van nestvloten op de grote plas, en het onderhoud van het eilandje

Lepelaars op het Noordelijk eiland – foto: Pieter Van den Cruyce

in de noordelijke plas zijn er enkele van. Werkmomenten tijdens de winter zorgen ervoor dat de plassen van het Noordelijk eiland goed bekijkbaar blijven.

14. De narwal van Wintam

Het paviljoentje op de strekdam van het Noordelijk eiland nodigt je uit om een tentoonstelling over de narwal van Wintam te bekijken. En als stevig toemaatje lees je er meteen ook het verhaal van de bruinvissen tijdens de lente van 2013, de terugkeer van zeezoogdieren zoals grijze en gewone zeehond, die gewoon hun prooi volgen en dat zijn de vissen in de Schelde en de Rupel, met daarbij ook de legendarische meivissen of finten.

Lengte: 47 km

Start : Parking Rupeldijk, einde Tolhuisstraat Schelle

Toegankelijkheid: Hou er rekening mee dat met regenweer de paden in Walenhoek slijkerig kunnen zijn. In het centrum van Niel rij je richting fietsknooppunt 18, voor de spoorweg aan wandelknooppunt 109, volg de wandelknooppunten 303, 304, 301, 302 en 153 tot bij Natuur.huis de Paardenstal. Daar volg je de wandelknooppunten 154, 246 en 329 en vervolgens fietsknooppunt 29.

Veerboot Schelle/Wintam

April/september (weekdagen): vaart elk uur en half uur tussen 7u en 20u

Oktober/maart (weekdagen): vaart elk uur en half uur tussen 7u en 18u

Vaart niet om 12u30 en op zaterdag en zondag, eerste vaart om 9u

Parkeren

Parking Tolhuis (Rupeldijk) of parkeerstroken, einde Tolhuisstraat Schelle. In GPS Tolhuisstraat 325 ingeven.

Eten en drinken

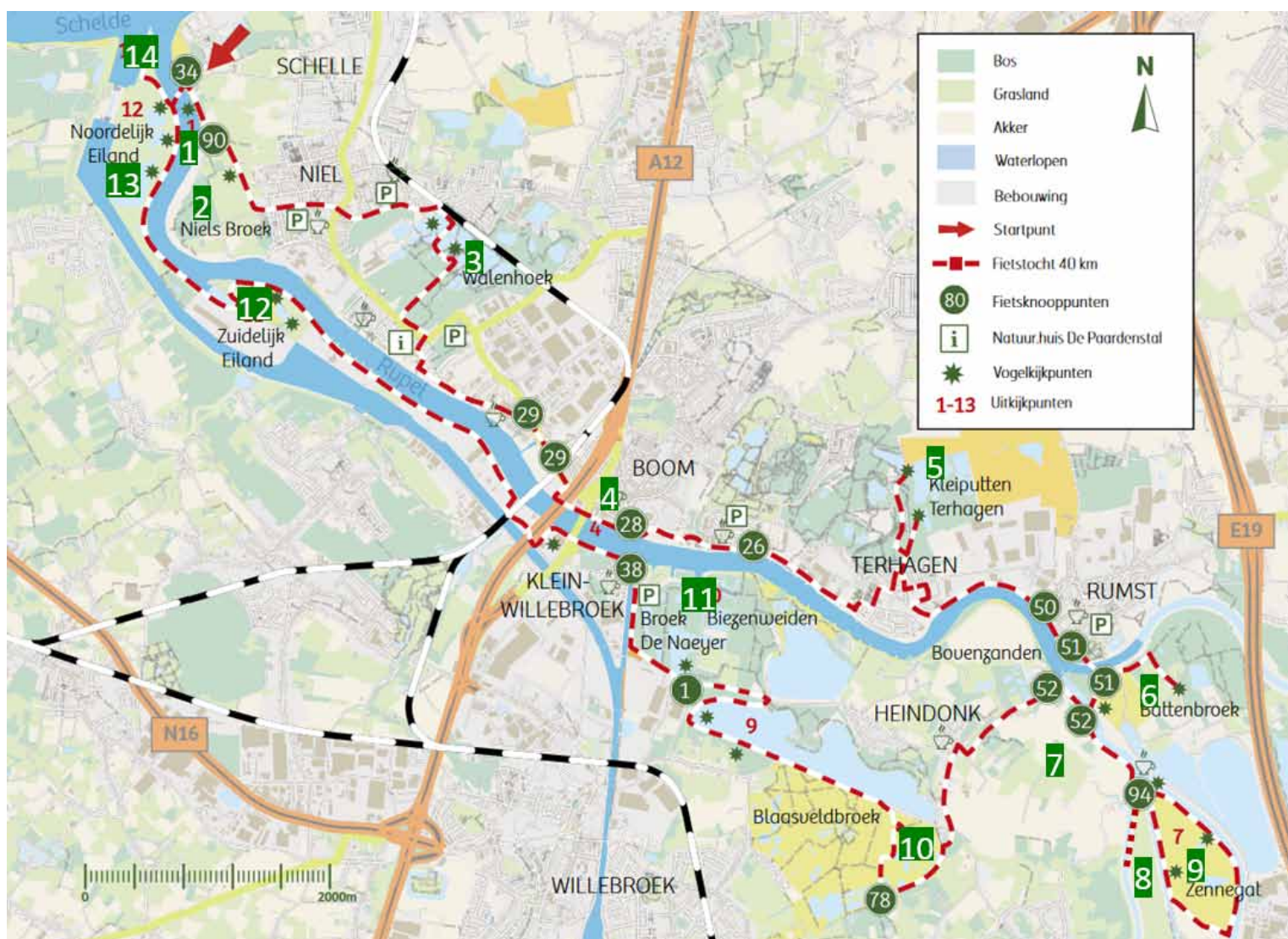
- Parking Tolhuis: restaurant Tolhuis Veer
- Natuur.huis de Paardenstal
- Cafe' de Koophandel Noeveren Boom
- Eetcafé Steencaycken Hoek Boom
- Brasserie 3Ri4en
- Eetcafé Zennegat
- Eetcafés centrum Klein-Willebroek

Picknickplaatsen

Langs de fietsroute zijn er diverse picknickplaatsen, onder meer aan Natuur.huis de Paardenstal en het bezoekerscentrum Blaasveld Broek. Daar zijn ook toiletten.

Tips : Een verrekijker en een fototoestel meenemen is een aanrader!

Tekst: Erik De Keersmaecker- info@natuurpuntrupelstreek.be

Over sieraden en zwartkopmeeuwen

Zwartkopmeeuwen in de vlucht – foto: Fons Van den heuvel

Na het te vondeling leggen van ons polaire jaargetijde zij aan zij met wat kerstspul-letjes, klamp ik enkele vingers vast aan de pinnekensdraad rond een kant-en-klaar weiland, kakelvers ingesmeerd met enkele hectoliters drijfmest.

Het is februari, met gesloten ogen focussen de zintuigen zich op een lentesymptoom, om het even welk. Het duurt even voor een enthousiast “Ja!”, vanuit de wei lijkt op te stijgen. Er is niets te zien maar ik hunker naar een blik op de producent van deze affirmatie. Verderop is het prijs. Twee meeuwachtigen paraderen elegant over de strontgrond. In de keurigheid van de hofmakerij wordt geen aandacht geschonken aan het ammoniakparfum dat zich dauwelachtig vermengt met de lenteasem die het kille land schoon zeemt.

Inmiddels is het maart, de aantallen zwartkopmeeuwen nemen gestaag toe. Talloze bevestigende roepjes verraden de komst van deze van oorsprong Mediterrane meeuw. Vaak slingeren ze zich hoog richting liefdesnest, meestijds al gekoppeld.

In april worden groepen van vele honderden zwartkopmeeuwen gezien. Elk individu een gracieuze kopie van het andere met hunne witgrijze veders, een kop met pekzwarte bevedering die wat lager reikt dan bij de iets kleinere kokmeeuw. Een rode snavel en gelijkkleurige poten op de juiste plaats maken het schilderij af.

Belangrijke broedgebieden bevinden zich in het Antwerpse havengebied maar ook elders, vaak in kokmeeuwkolonies. Na het nestelen is er van de hoge voorjaarsaantallen geen sprake meer. De waarnemingen in het najaar alsook de passage langs trek- en

posten nemen een duik. Je kan je afvragen waar die schepsels uithangen na broedtijd. Tijd om een willekeurig hoefdier bij de wetenschappelijke hoorns te vatten.

Door de meeuwen uit te dossen met een op afstand afleesbare ring met een code, kan burgerwetenschappelijke hulp worden benut om de beschaduwde kennisplekjes uit de agenda van de zwartkopmeeuw in het licht te zetten. Hieruit weten we dat belangrijke ruigebieden meteen na het broeden al worden opgezocht. Deze bevinden zich aan de Atlantische kust van Noord- West Frankrijk en de zuidkust van Groot-Brittannië ofschoon ook in de nabijheid van de broedgebieden meer en meer wordt geruid. Nadien migreren de meeuwen naar voornamelijk het Iberisch schiereiland, waar de winter wordt uitgezweet.

Eén van die ringprojecten wordt gestalte gegeven door de Belg Renaud Flamant. Op de site:

<http://medgull.free.fr/>

die enkel over de zwartkopmeeuw handelt, kan je heel wat weetjes terugvinden alsook tips die je helpen bij het aflezen van ringen en veel meer. Handig is dat op deze site een foto van de ringkleur – en code is afgebeeld, waarop je kan klikken zodat je meteen weet bij wie je terecht kan met jouw afgelezen ringcodes. Geïnteresseerden in ringprojecten wijs ik tevens op het bestaan van de site :

<https://cr-birding.org/>

waar je kan bladeren doorheen het gros van de Europese ring-projecten van vogels. In de Rupelstreek en Klein-Brabant las onder andere Erik De Keersmaecker ringen af. In 2022 en 2024 seinde hij codes van 17 ringen

door aan het project. Nadien ontving hij de levenslijsten van de plekken die de vogel frequenteerde vanaf de ringdatum. Vogels die in België en Nederland worden geringd, krijgen steevast een code die begint met het cijfer ‘3’ en bestaan uit 4 tekens op een witte ring.

Eén van de afgelezen “medgulls”, afkorting voor “Mediterranean gull”, betrof individu 32AX. De levenslijst die achter deze code schuilgaat, ontsluit dat het een vrouwtje betreft dat van een kleurring werd voorzien in mei 2021 op de Ventjagersplaten in de Nederlandse provincie Zuid-Holland. Verder kon worden vastgesteld dat Kerstmis jaarlijks aan de zuidkust van Groot- Brittannië wordt gevierd met de nodige fish and chips. Tweemaal werd de vogel elders afgelezen, nl. in juni 2022 in de Antwerpse haven en in maart 2024 in Eikevliet door Erik. Meer dan waarschijnlijk broedt de vogel ergens in de Lage Landen, maar werd het individu in de zomer van 2023 niet “afgelezen”. En zo heeft elke geringde vogel zijn eigen logboek. Ringen aflezen is dus zonder meer nuttig om kennis te verwerven over de eventueel te beschermen broed- , migratie- en overwinteringsgebieden en geeft op de koop toe het vogels kijken een extra dimensie wanneer de levenslijst als cadeautje op de deurmat valt. Aflezen kan je overigens het hele jaar door!

Ook als de meeuw zwijgt. “Neen” kakelen doet deze sympathieke meeuw immers nooit!

Zwartkopmeeuw met kleurring – foto: Renaud Flamant

Tekst: Wouter Van Assche Vogelwerkgroep Rupel

De maand mei, een springplank naar nieuw leven dat om de hoek loert, ook onder de waterspiegel! Op de avonden van 29 april en 13 mei gingen we langs de boorden van de Rupel weer eens op zoek naar paaicirkels van de fint of mevis, een telling gecoördineerd door Ine Pauwels van het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek (INBO). Waar het water in april nog te koud bleek, met amper 4 cirkels, was het in mei beter, met 14 cirkels op 2 locaties: in de geul van de oude sluis in Wintam en een geul ter hoogte van het Broek de Naeyer, tegenover 't Steencaycken in Boom.

Geul oude sluis Wintam – foto: Erik De Keersmaecker

What's in a name? Aan de naam kan je kop noch staart krijgen, aan de vis zelf, familie van de haring en tot 60 cm lang, des te meer. De wat vreemde benaming zou te maken hebben met de rij donkere vlekjes op de flanken. Het woord fint zou komen van 'pingo', wat Latijn is voor: ik schilder, wat de fint tot 'de gespikkelde' zou bombarderen! Een cocktail van relatief warm en kalm water, paaiactiviteit noteren staat immers gelijk met het tellen van de typische paai-cirkels op moeder Schelde of één van haar zijrivieren: Rupel, Durme, Nete, Dijle enz.. Cirkels die uitwaaijend uitdoven gelijk golven in de branding. Het water is liefst warmer dan 12 °C en kalm, bijvoorbeeld met hoogtij. Randgespetter is toegelaten, maar geen must.

Tot ruim 100 jaar geleden waren paaiende finten heel algemeen, daarna afwezig, maar nu weer een opmerkelijk fenomeen, want pas sinds een tiental jaar wordt terug volop gerampetampt in de zoet bewaterde Schelde en haar bijrivieren waar nog getij te merken is. Enkele mannetjes volgen een vrouwtje, die eitjes afzet, terwijl die in een kringetje zwemt en bevruchting volgt. Even daarvoor, in de lente, zwommen de geslachtsrijpe 3 tot 5 jaar oude finten uit de zoute Noordzee talloze estuaria in Europa op, waaronder de Schelde om te paaien. Gespikkeld én gevoelig, door bandeloze vervuiling van de rivieren, geflankeerd door overbevissing en het bemoeilijken van migratie stroomopwaarts, met sluizen, drempels, stuwen gelukte de fint aan het begin de 20ste eeuw een grote verdwijntruc. Slechts in enkele Europese estuaria werd nog gepaaid. Europese regelgeving die de

Lidstaten doelstellingen oplegde qua waterkwaliteit en de inspanningen die hiermee gepaard gingen, zoals: waterzuiveringen, striktere lozingsnormen zette de bakens uit voor de comeback van de verontreinigings-gevoelige fint.

Het symbolisch keerpunt betrof de inwerkingtreding van waterzuiveringsstation Brussel Noord in maart 2007 waarbij het afvalwater van meer dan 1 miljoen mensen voortaan gezuiverd in de Zenne toekwam. Twee jaar later al griste het INBO de eerste jonge fint uit de Schelde. De verbetering van de waterkwaliteit vertaalde zich sindsdien in steeds meer vissoorten en -aantallen op verschillende meetpunten.

De fint is dus terug, weliswaar in jaarlijks wisselende aantallen, afgaande op het aantal streepjes op de paaicirkellijst. Na bijna 100 jaar afwezigheid is het een must om deze vaandeldrager van de properdere Schelde te koesteren en vooral te houden. Een belangrijke hindernis betreft het gebrek aan kennis over de fint.

Immers, hoe meer we te weten komen over

de habitats en paaigebieden van de fint, des te gerichter kunnen beschermingsmaatregelen worden genomen. Waar houden adulte dieren zich op buiten de paaitijd? Tot waar wordt stroomopwaarts gepaaid? Welk effect heeft de klimaatopwarming op het paaigedrag? Vanaf welke watertemperatuur wordt gepaaid? Wanneer wordt er gepaaid? Bij schemering, overdag, 's nachts? Wordt enkel bij hoogwater of ook bij laag water gepaaid?

Een heleboel vragen blijven nog onbeantwoord. Om onze honger naar kennis te stillen, werden finten uitgerust met dataloggers en zenders die gegevens over migratieroutes, watertemperatuur, waterdiepte verzamelen. Beetje bij beetje druipen de gegevens binnen en wordt het gat in onze kennis dicht geplamuurd.

Zo dichtten we op de laatste telstonde van 13 mei ook een klein gaatje. Deze prachtige maandagavond zond paailustige finten tot Hingene en Dendermonde terwijl Branst, met normaal stormachtige paai, weinig opleverde. Ook had onze gespikkelde geen zin in een voorplantingsvermaakuitstap richting Melle en Merelbeke getuige de 0,0 getelde cirkels.

Koester onze rivieren! Onze rivieren lijken dan wel troebel en vuil toch is het zelfreinigend vermogen van een rivier groots, net zoals het verhaal van de terugkeer van de fint. Met een portie respect, zorg en ontzag voor onze vissenkraamkamers komen we al een heel eind. Geïnteresseerden in het (integraal)water(beleid) kunnen overigens terecht op de site van de Vlaamse Milieu-maatschappij: <https://www.vmm.be/water>. Een eeuw na het verdwijnen, lijkt de fint herboren, laten we dit zo houden!

Goesting in cirkelvoyeurisme?

Registreer je bij ine.pauwels@inbo.be en help de mevis spetteren als vanouds!

*Tekst: Wouter Van Assche
vogelkijker en fintenwatcher*

Kring paaiende finten in de Rupel – lente 2020 – foto: Jan Goetvinck

Vogelaars hebben er soms een wereldreis voor over. Ook als we met Natuurpunt op stap gaan, zijn er de dapperen die een telescoop meesleuren. Bij het bereiken van een vogelgebied is het dan kijken geblazen. Maar er zijn ook vogelliefhebbers die het korter bij huis houden. Een van die 'thuis kijkers' is Ludo Alaerts uit Aartselaar. Hij beschikt over een ruime, groene tuin en die trekt vogels aan. Zeker als je die tuin een beetje voorziet van 'landingsplaatsen' en gericht voedert krijg je schouwspel. Achteraan het huis, een beetje verdekt, heeft Ludo zijn stek van waaruit hij het gevogelte niet enkel observeert, maar ook fotografeert. Want hij is, naast vogelvriend, ook een gedreven fotograaf. Getuigen daarvan de foto's bij dit artikel. Maar we stelden ook een paar vraagjes...

Ludo, wat heb je buiten een goede camera nodig om vogelfotograaf te worden?

Heel veel geduld en aanvoelen wat vogels graag willen. Vogels te midden bladeren fotograferen is moeilijk, op dood hout en spitse uiteinden lukt veel makkelijker. Je moet je tuin dus een beetje aantrekkelijk maken. Ook met wat voedsel.

Wat zette je ertoe aan om vogels te gaan fotograferen?

Corona en het moment dat je niet meer buiten kon. Natuurlijk had ik dan al jaren ervaring als fotograaf. Ik houd van de natuur en via het internet leer(de) ik steeds meer over de vogels die ik fotografeer.

Wat interesseert je vooral als je vogels fotografeert?

Als je ze alleen maar registreert, ben je er al gauw op uitgekeken. Mij interesseert vooral hoe vogels zich gedragen. Ook onderling. Het blijft een boeiend schouwspel.

Tekst: Walter Decoene – Foto's: Ludo Alaerts

In de week van 25 mei tot 1 juni gebeurde er door Natuurpunt Aartselaar heel wat onderzoek in De Reukens en het Cleydaelbos.

Zaterdag 25 mei:

Een kletsnatte regendag. Maar toch waren 4 moedigen present op de parking aan de Zinkval om in het Cleydaelbos de voorjaarsplantengroei te gaan bekijken. Dit onderzoek doen we al enkele jaren o.l.v. Alain Pieters. En het is steeds een boeiend bezoek. Door de vele regenval van de laatste maanden dienden we wel keuzes te maken bij het bewandelen van de bos- en weidedelen.

Maar desondanks waren de resultaten schitterend. We konden een 60-tal plantensoorten op naam brengen.

Woensdag 29 mei:

Deze keer was het aan de kinderen en hun (groot) ouders om de waterdiertjes in de oude poel in De Reukens te gaan onderzoeken. 18 enthousiaste kinderen lieten zich niet afschrikken door de drassige ondergrond en visten met hun schepnetten een wonderbaarlijke vangst uit de poel op. Samen met Lisette, Peter en Ria werden de diertjes bewonderd en op naam

Wat zat er in mijn schepnet? – Foto: Ria Thys

gebracht. Een kleine greep: Alpenwatersalamander, kikkervisjes, libellenlarves, waterschorpionen, waterkevers, bootsmannetjes,... Onze conclusie was dat we in de poel met gezond water te doen hebben.

Misschien kunnen we bij een volgende gelegenheid ook de poelen in het retentiebekken De Raafkens onderzoeken?

Zaterdag 1 juni:

Weerom dreigend regenweer. Maar het blijft droog. Met z'n vijven speuren we naar de planten in De Reukens. En naast het determineren van een 70-tal soorten, leren we ook weer heel veel bij. Wisten jullie dat er in De Reukens 4 soorten boterbloemen te vinden zijn? Toch wel mooie waarnemingen waren o.a.: moerasdroogbloem, stippelganzevoet, kluwenhoornbloem, zomerfijnstraal, zachte naaldvaren, blaartrekkende boterbloem, ...

Blaartrekkende boterbloem
Foto: Jo De Coninck

Interesse om deze inventarisaties ook eens mee te maken?

In september doen we weer een ronde om de naajaarsflora in beide gebieden te bekijken. Alle info in de kalender op blz 17

Tekst: Ria Thys

Hé, natuurverkenner!

Verken met een avontuurlijke doerugzak het zomerse Cleydaelbos!

Natuurpunt Aartselaar ontwierp, met ondersteuning van Bibliotheek Aartselaar en het Agentschap voor Natuur en Bos, een doerugzak voor kinderen van 6 tot 12 jaar. Zij kunnen samen met hun ouders/grootouders/... op verkenning vanaf de parking van het Cleydaelbos, Zinkvalstraat (tegenover kasteel Cleydael), Aartselaar.

Tijdens een genummerde wandeling van ca 2,5 km leren kinderen (en hun ouders/grootouders) op een speelse manier de natuur in het Cleydaelbos ontdekken: heel veel leuke opdrachten, een kompas, loepepotje, zoekkaarten, ... helpen hen daarbij. Per seizoen kan je een andere rugzak ontlend in de bibliotheek.

Het thema "Zomer" kan op een zelfgekozen tijdstip gewandeld worden vanaf de zomervakantie tot het begin van de herfst.

De rugzak kan ontleend worden tijdens de openingsuren van de bibliotheek, della Faillelaan 32 Aartselaar en dient daar ook weer ingeleverd te worden: aartselaar.bibliotheek.be/adres-en-openingsuren.

Er zijn momenteel 3 rugzakken beschikbaar.

Meebrengen: stevige wandelschoenen of laarzen, best lange broek (teken!), pen.

Meer info: www.natuuraartselaar.be/doerugzak

of via mail: doerugzak@natuuraartselaar.be

21.07

De Reukens

HERKEN DE NATUUR IN ÉÉN KLIK

Heb je al vaak een beestje of een plant gezien waarvan je wilt weten wat het is, maar het je maar niet lukt te vinden hoe? Is het iets zeldzaam? Is het iets giftig? Toch geen plaag binnenkort in mijn huis?! Vrees niet: Obsidentify is hier om je te helpen! Deze app, met als slogan "Herken de natuur in één klik!", is gemaakt om op foto's van een wild dier of wilde plant te herkennen welke soort het is.

Aan de hand van een grote database op o.a. Waarnemingen.be en artificiële intelligentie, zal de app je onmiddellijk kunnen zeggen welke soort je hebt gefotografeerd. Je krijgt meer info, zoals de beschrijving, habitat en voorkomen, en of ze zeldzaam zijn of niet. Je kan deze waarneming dan ook opslaan en zo aan deze database bijdragen - die ook heel waardevol is voor de wetenschap!

En daar houdt het nog niet op... Klinkt het al leuk? Ik - Astrid, een biologe en bestuurslid bij Natuurpunt Aartselaar - zal je alles vertellen en tonen wat je nodig hebt om alles uit deze super handige app te halen.

Op het programma staat een korte introductie in de natuur over hoe de app werkt en hoe je bijdraagt aan de kennis van onze natuur.

En uiteraard gaan we op wandel in De Reukens om de verkregen theorie in de praktijk om te zetten. Iedereen, jong en oud, is welkom! Neem zeker je smartphone mee met bij voorkeur de app Obsidentify reeds geïnstalleerd!

zondag 21 juli, van 14 u tot 16 u

Afspraak aan de picknickbank op het Reukenspad (toegang via Langlaarsteeweg tussen huisnummers 87 en 89)
Info: astrid.lamens@hotmail.com of SMS/Whatsapp: 0470 92 52 97
Meebrengen: smartphone, zonnepet, een drankje. Deze activiteit gaat enkel door bij droog weer.

28.07

Tielt-Winge

ZOMERWANDELING IN HET WALENBOS

Vandaag bezoeken we met Frank Delbecque, gids van ANB (Agentschap Natuur & Bos) het wilde Walenbos in Tielt-Winge. Dit gebied, dat tot de jaren zeventig van de vorige eeuw toebehoorde aan privé-eigenaars en daarna stapsgewijs werd

verkocht aan de Vlaamse overheid, is sinds 1989 een Vlaams natuurreservaat. Het Walenbos is sinds 1990 het voorwerp van een uitgebreid ecohydrologisch onderzoek door het Instituut voor Natuurbehoud. Hierbij wordt vooral aandacht besteed aan de waterfluxen in het gebied, aan de dynamiek en de chemie van ondiep grondwater.

Het grondgebruik in het huidige bosgebied heeft een complexe geschiedenis. Tot in de 18e eeuw werd het groten-deels gebruikt als hooi- of weideland en strooiselruigte. Slechts 40 ha kan als oud bos worden bestempeld. Vanaf de tweede helft van de 19e eeuw werden de graslanden verlaten en evolueerde het gehele gebied naar bos. Hierbij speelden zowel de spontane ontwikkeling als beplantingen een rol. De laatste decennia werd ook het bosgebruik verwaarloosd en ontwikkelde zich een natuurlijker bos. De wandelpaden zijn heel eenvoudig, zodat ze niet storen in het landschap. Aan de zuidostrand van het reservaat heb je een prachtig uitzicht over de Mottevallei. Het domein is 500 hectare groot en heeft verschillende bostypes, zoals uitgestrekte en bijna ontoegankelijke elzenbroekbossen met veenmostapijten en natte zones met dotterbloem en waterviolier. In het bos zijn er heel wat open plekken, waar orchideeën en zeldzame planten zoals het moerasviooltje, blauwe knoop en de stekelbrem het landschap kleuren. Het reservaat is een topgebied voor zeldzame vlinders zoals de kleine ijsvogelvinder en de keizersmantel. De beste manier om het Walenbos te ontdekken is een stevige wandeling met laarzen of goede stap schoenen. Wie weet sta je oog in oog met een ree, roofvogel, zwarte specht, hazelworm of houtsnip!

zondag 28 juli, van 12.45 u tot ca 18 u

Kostendelend samenrijden (10 eurocent/km) met vertrek op de parking van het Cultureel Centrum, della Faillelaan. Terug in Aartselaar omstreeks 18 u.
OF afspraak om 14 u aan de kerk van Houwaart (Tielt-Winge), Haldertstraat.
Wandelafstand: ongeveer 6 km.

Deelnemen is gratis, maar verplicht inschrijven bij Kurt Crauwels – crauwels.kurt@skynet.be met vermelding van aantal deelnemers EN samenrijden of rechtstreeks rijden

Max. aantal deelnemers: 25.

Meebrengen: laarzen of stevige stap schoenen, een zonnepet, muggenwerend middel, een drankje bij warm weer.

Zwarte specht - foto :Guy Borremans

15.09 en 22.09

De Reukens en Cleydaelbos

NAJAARSPLANTEN IN DE AARTSELAARSE NATUURGEBIEDEN

Wij willen een volledig zicht krijgen op wat er groeit en bloeit in De Reukens en in het Cleydaelbos. In mei/juni deden we reeds een eerste ronde. Toen konden we telkens een 60-tal plantensoorten op naam brengen. Maar de plantengroei is in september helemaal anders in vergelijking met de lente. Daarom gaan we onder leiding van Alain Pieters nogmaals op stap. Een app om planten te determineren kan een hulpmiddel zijn. Hopelijk zullen we heel wat najaarsflora op naam kunnen brengen.

zondag 15 september, van 10u tot 12u – De Reukens

Afspraak op 15/9 aan de picknickbank langs het Reukenspad

zondag 22 september, van 10u tot 12u – Cleydaelbos

Afspraak op 22/9 op de parking Zinkval (tegenover inrit kasteel Cleydael)
Meebrengen: plantenboek (indien in bezit), loep, waterdicht schoeisel.

Bij voorkeur je deelname melden:

luk.smets@telenet.be, 0477 66 94 32

15.09

Boom – De Schorre

WANDELING: DE OOGST UIT HET PARADIJS

Wil je De Schorre en haar natuur op een andere manier leren kennen? Schrijf je dan in voor een unieke wandeling met huisgids Jan Vaeck. Jan werkte 30 jaar in De Schorre en kent het domein dan ook als zijn broekzak. Hij kent de namen van alle planten en bloemen, vertelt je meer over geneeskrachtige planten en neemt je mee in de wereld van de (planten) mythologie.

Jan leidt speciaal voor ons – Natuurpunters – deze wandeling. Hij zal het vooral hebben over vruchten, granen, wortels,... Wat is eetbaar in de natuur en welke invloed had dit op de volksgebruiken? Waarom mag je geen bramen eten na 1 september? Is een appel aanbieden wel zo onschuldig? De lijsterbes: wat is haar verhaal? Vliegenzwam, leuk om te zien maar ... !!

zondag 15 september, van 14u tot 16.30u

Afspraak om 14 u aan Congrescentrum De Pitte in De Schorre te Boom. Hou hierbij rekening met een korte wandeling vanaf de parking (Parking 1: Schommelei of Parking 2: Kapelstraat). Of kom met de fiets! Deelnamprijs: 5 euro p/p

Inschrijven is noodzakelijk door een mail te sturen aan ria.thys@telenet.be

Er kunnen slechts 20 personen vanaf 16 jaar deelnemen. Er is een leeftijdsbeperking, vermits de verhalen gericht zijn op een ouder publiek.

21.09

Cleydaellaan en Cleydaelbos/ Zinkval

WORLD CLEANUP DAY – ZWERFVUIL RUIMEN

World CleanUp Day is een wereldwijd sociaal initiatief, dat tot doel heeft het

wereldwijde probleem van vervuiling door achtergelaten of illegaal gestort afval (zwerfafval) te bestrijden. Net als in 2022 en 2023 neemt de Milieuvlaamse Raad met ondersteuning van de gemeente Aartselaar deel met grote opruimacties op verschillende plaatsen in Aartselaar. Bedoeling is om op zaterdag 21 september tussen 10 u en 12 u afval te ruimen. Om 12 u worden de deelnemers op het Laar verwacht. Daar wordt ook het afval verzameld. In aanwezigheid van de pers zal daar door de Milieuraad een receptie aangeboden worden aan de aanwezigen. Einde is voorzien om 13 u.

Natuurpunt Aartselaar heeft een goed werkend zwerfvuilteam. In het kader van "Adopteer een berm" ruimt het team 5 x per jaar de berm langs de Cleydaellaan en de Zinkval. Bij een mooie opkomst van ruimers nemen we ook het natuurgebied Cleydaelbos erbij. Deze actie blijft broodnodig, indien we onze gemeente zuiver willen houden... Vandaag nemen we uiteraard deel aan de wereldwijde WORLD CLEANUP DAY.

zaterdag 21 september, van 10u tot 13u

We roepen jong en oud op om mee te komen helpen bij onze zwerfvuilactie...!!! Afspraak om 10 u op de parking aan Zinkval.

Werkhandschoenen en stevig schoeisel zijn aan te raden. Wij zorgen voor zakken en grijpers.

Deelname melden bij Ronny Verelst: ronnyverelst@telenet.be – 0475 58 55 70

Voor kinderen, ouders of grootouders

Snuit is het buitenpretloket van Natuurpunt. We nemen kinderen en (groot)ouders mee op pad. Naar buiten, om natuur te beleven. Met het Snuitlogo herken je dadelijk onze kinderactiviteiten.

23.08

Hove

HALVE DAGUITSTAP GASTHUISHOEVE BOSHOEK

Gasthuishoeve Boshoeke is een speel-, leer- en zorgboerderij, met een actief melkveebedrijf.

Wij gaan vandaag heerlijke uren beleven, ruiken, voelen, luisteren en proeven.

Uiteraard gaan we de boerderij verkennen met doe-activiteiten. Maar we spelen ook een leuk boerderijspel. We proeven melk en krijgen een heerlijke pudding te smullen.

Kortom: een fijne vakantiebelevens!

vrijdag 23 augustus, van 13.25u tot 16.30u

Onze doelgroep: kinderen tussen 4 en 12 jaar en hun (groot)ouders

Prijs per persoon (kinderen en volwassenen): 10 euro

Inschrijven noodzakelijk ten laatste 20 augustus bij ria.thys@telenet.be – 0476 33 79 36 met melding van aantal kinderen + leeftijd en aantal volwassenen.

U krijgt een bevestiging en zal verzocht worden het deelnamebedrag te storten.

Afspraak om 13.25 u aan Gasthuishoeve Boshoeke, Lintsesteenweg 697 Hove.

Het einde is voorzien in Hove om 16.30 u.

Tip: Voorzie voor kinderen speekleren en schoenen die vuil mogen worden (eventueel reservekleren en schoenen meebrengen)

Deze uitstap is een samenwerking tussen :
Natuurpunt Aartselaar en
Gezinsbond Aartselaar

Niel

NATUUR.HUIS DE PAARDEN-STAL

De Paardenstal ligt aan de Boomsestraat 221 Niel-Hellegat, of vanaf de Rupeldijk de wandelknooppunten 154 en 153 volgen. In de periode juli/september elke zondag open, telkens van 14u tot 18u. En tevens op zaterdagmiddag, mits er vrijwilligers beschikbaar zijn.
Info: 0486/105.080 of info@natuurpuntrupelstreek.be

06.07 – 03.08 – 07.09
– 05.10

Schelle

VOGELS KIJKEN OP HET NOORDELIJK EILAND

Vrijwilligers van Vogelwerkgroep Rupel maken elke eerste zaterdag van de maand een vogelkijkwandeling rond het Noordelijk eiland. De wandelafstand bedraagt 4 km, het tempo is dus laag en men krijgt dan ook ruim de tijd om de vogels te bekijken.

zaterdag 6 juli, 8u50 tot 12u

Parking Tolhuis (Rupeldijk), einde Tolhuisstraat Schelle, veerboot 9u en veerboot terug om 12u.

Volgende datums: 3 augustus, 7 september en 5 oktober

Meld vooraf je deelname:

debacker-vanlinden@telenet.be

Organisatie: Vogelwerkgroep Rupel

13.07 - 14.09

Rumst/Walem

VOGELS KIJKEN GGG BATTENBROEK/ GROTE VIJVER

Samen met vrijwilligers van Vogelwerkgroep Rupel kan je om de 2 maanden een vogelkijkwandeling maken langs de Dijle en de Grote Vijver en omheen het GGG Battenbroek. De wandelafstand bedraagt 4 km en de wandeling gaat over goed begaanbare paden. Voor beginnende vogelkijkers stellen we verrekijkers ter beschikking.

zaterdag 13 juli, 9u tot 12u

Picknickplaats wandelbrug Netedijk Rumst, volg aan Markt wegwijzer Neteburgen

Meebrengen: verrekijker, een vogelgids en eventueel een telescoop.

Het aantal deelnemers wordt beperkt, meld **dus vooraf je deelname via:**

debacker-vanlinden@telenet.be

Volgende excursie: zaterdag 14 september

Organisatie: Vogelwerkgroep Rupel

27.07

Hemiksem/Kruikebe/Driegoten/Hingene/Schelle/Niel

FIETSEN LANGS DE WATERVALLEN VAN KRUIBEKE EN ENKELE SIGMA-GEBIEDEN

Tijdens deze leerrijke fietstocht ontdek je wat het Sigmaplan inhoudt. En in de Scheldevallei is dat heel wat, het lijkt wel dat er nu overal gewerkt wordt aan de aanleg van nieuwe overstromingsgebieden. De tijd dringt dan ook, de klimaatverandering komt immers met rasse schreden op ons af en om de dorpen en steden tegen hogere waterstanden en stormvloed te beschermen is de aanleg van nieuwe overstromingsgebieden absoluut noodzakelijk. De polders van Bazel en Kruikebe zijn vandaag onze eerste blikvangers, terwijl de watervallen van Kruikebe ons verrassen door de enorme kracht van het instromende Scheldewater.

Daarna fietsen we door het schilderachtige Rupelmonde, richting Temse, tot bij de nieuwe overstromingsgebieden Groot Broek, Klein Broek en Den Bunt. Aan Driegoten nemen we de veerboot richting Weert, waar we in de Zilverreiger terecht kunnen voor de picknick.

Het Groot Schoor in Hingene is onze volgende stopplaats, daar wordt volop gewerkt aan een ontpoldering, waardoor de Schelde weer meer ruimte krijgt en slikken en schorren gaan ontstaan. Aan de Notelaersdijk fietsen we omheen de Schelland- en Oudbroekpolder, 2 toekomstige

Sigma-gebieden waar over enkele jaren werken starten voor de bouw van een ruim 4 kilometer lange ringdijk.

De veerboot brengt ons terug naar de Rupelstreek, en Natuur.huis de Paardenstal, waar we achteraf kunnen nagenieten van een drankje en een hapje.

zaterdag 27 juli, van 8u45 tot 18u

veersteiger Callebeek, Scheldestraat/ Callebeekstraat Hemiksem – veerboot 8u50

Meebrengen: verrekijker, fototoestel, picknick, voldoende drank, aangepaste kledij. Inschrijven: stort 10 euro op rekening BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek, met als mededeling: Fietstocht Sigmagebieden 27/7/2024. Het aantal deelnemers wordt beperkt tot 15 deelnemers, **meld dus vooraf je deelname** aan: Jan de Bock

jan.wa.de.bock@googlemail.com

18.08

Terhagen

NAZOMER IN DE KLEIPUTTEN

We wandelen in de vroegere kleiputten tussen Terhagen en Reet, waar de natuur haar gang is kunnen gaan nadat de kleiontgining er tientallen jaren geleden werd stopgezet. We genieten van enkele unieke plekjes en hopelijk van heerlijk nazomerweer.

zondag 18 augustus, 10u tot 13u

poort NV De Beukelaer, Kardinaal Cardijnstraat, Terhagen (parking vlakbij rotonde einde Kapelstraat)

Meebrengen: verrekijker, fototoestel, evt. loupe, hoge wandelschoenen of laarzen (zeker bij nat weer)

Meld vooraf je deelname: SMS naar

Watervallen van Kruikebe – foto: Erik De Keersmaecker

0475/371473 of mail naar:
mdmaesen@gmail.com

Organisatie: Natuurpunt kern Boom/Rumst

22.08

Hemiksem/Lillo/Westerschelde/Oosterschelde

VOGELKIJFIETSTOCHT WESTERSCHELDE/OOSTERSCHELDE

Vandaag wagen we ons aan een nieuwe vogelkijfietstocht en fietsen we langs de kilometerslange dijken van de Westerschelde en de Oosterschelde. Daar richten we onze verrekijker op de duizenden watervogels en steltlopers die met laagtij voedsel zoeken op de brede slikplaten. De blikvangers van de dag worden ongetwijfeld de vele tientallen zeehonden, die rusten op de brede slikplaten van Valkenisse.

Om al dat moois te kunnen bekijken, moeten we bij de heen- en terugrit vanuit Lillo, eerst wel 10 km Scheldelaan trotseren. Picknicken doen we op een rustige plek langs de oevers van de Westerschelde, na de middag houden we een korte stop aan een taverne voor een verfrissende drink.

De totale fietsafstand bedraagt ongeveer 60 km. Heb je een elektrische fiets, hou er zeker rekening mee om met een opgeladen batterij te vertrekken. Hou er ook rekening mee dat het windig kan zijn langs de dijken.

donderdag 22 augustus, 8u50 tot 19u30

veersteiger Callebeek, Scheldestraat/Callebeekstraat Hemiksem – Waterbus om 9u (stipt)

Meebrengen: verrekijker, fototoestel, picknick, voldoende drank, aangepaste kledij. Betalen op de Waterbus kan via een 10-vaartenkaart of met bancontact. Voor de heen- en terugvaart betaal je 4

vaarten. Het aantal deelnemers wordt beperkt tot 15 deelnemers, **meld dus vooraf je deelname:**
info@natuurpuntrupelstreek.be

08.09

Niel

OPEN MONUMENTENDAG IN NATUUR.HUIS DE PAARDENSTAL

Het thema van de Open Monumentendag 2024 is En Route. Dus echt een thema dat op maat is gesneden van het Natuur.huis, waarbij we op stap kunnen gaan richting Rupel de wijken Noeveren en Hellegat en het natuurgebied Walenhoek. Om 10u en om 14u starten geleide wandelingen, waarbij je met een gids van Natuurpunt op stap kan gaan.

zondag 8 september, open van 9u30 tot 18u

Geleide wandelingen vertrekken om 10u en 14u

Natuur.huis de Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel

Aanmelden voor de gegidste wandelingen: info@natuurpuntrupelstreek.be

20.09

Niel

INFO-AVOND NATIONAAL PARK SCHELDEVALLEI

Nationaal Park Scheldevallei is een feit, met onze Rupelstreek maken we er deel van uit, voorlopig weliswaar enkel de gebieden met een rechtstreekse link met de Schelde en de Rupel, er is dus werk aan de winkel.

Voor een stand van zaken en een plan van aanpak hebben we Tom Wezenbeek, coördinator Nationaal Park Scheldevallei uitgenodigd.

vrijdag 20 september, 20u - 22u

Natuur.huis de Paardenstal, Boomsestraat 221, Niel, ook bereikbaar via het wegje, achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 266 en wegwijzers volgen.

Meld je deelname:
info@natuurpunt rupelstreek.be

04.10

Niel

INFO-AVOND: INTERNATIONALE DIERENDAG

Ter gelegenheid van de Internationale Dierendag stellen Fons Van den heuvel en Hilde Depaepe enkele boeiende audio-visuele montages voor. Zo kijken we naar Vogels langs de Europese kusten, reptielen, camouflage, Vespa-de wesp en Zeezoogdieren.

vrijdag 4 oktober, 20u - 22u

Natuur.huis de Paardenstal, Boomsestraat 221, Niel, ook bereikbaar via het wegje, achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 266 en wegwijzers volgen.

Meld je deelname:
fonsvdheuvel46@gmail.com

06.10

Zuid-Beveland en Noord-Beveland

VOGELKIJKTOCHT ZUID-BEVELAND EN NOORD-BEVELAND

Vandaag staan er bezoeken aan de mooiste vogelkijkgebieden op Zuid- en Noord-Beveland op het programma. We starten met het vogels kijken aan het oud haventje van de Rattekaaï, daarna rijden we richting Yerseke Moer voor een wandeling door dit prachtige vogelkijkgebied. Na de middag bezoeken we één na één de inlagen van Noord-Beveland en tevens enkele prachtige vogelkijkplaatsen langs de Oosterschelde.

zondag 6 oktober, 8u tot 19u

parking kerk H.Hart (A12) Antwerpsestraat/Eikenstraat Boom

We rijden met eigen wagens, de totale rijafstand bedraagt ongeveer 250 km, meerrijders betalen 22 euro aan de chauffeurs.

Meebrengen: verrekijker, eventueel telescoop, een picknick, en drank voor onderweg.

Meld vooraf je deelname:
info@natuurpuntrupelstreek.be

Organisatie: Vogelwerkgroep Rupel

Middelste zaagbek met brakwatergrondel - foto Fons Van den heuvel

Eisnoer rugstreeppad

Vrouwtjes rugstreepadden kunnen 4.000 eitjes leggen en dat doen ze in lange eisnoeren die tot 2 meter lang kunnen worden. In tegenstelling tot de gewone pad begint het paarseizoen van de rugstreepad vrij laat, pas in april/mei, maar de metamorfose van de larven van beide soorten loopt ongeveer gelijk. De ontwikkeling van ei tot juveniel gebeurt erg snel bij rugstreepadden. Hoe meer zon, hoe sneller het water in poelen en plassen opwarmt en hoe sneller de eitjes en larven ontwikkelen.

In juli en augustus kan de voortplantingsactiviteit van rugstreepadden opnieuw opflakkeren, zeker tijdens een regenachtige en warme periode.

Tekst: Erik De Keersmaecker - Foto: Yente De Maesschalck